

Dosar nr. 2r-259/23
2-22143955-01-2r-14062023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (R. Pascari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Sîrbu, R. Pulbere, D. Dulghieru)

DECIZIE

23 august 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Tatiana Melnicov,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Uniunea Avocaților din Republica Moldova împotriva Tatianei Melnicov cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.
împotriva încheierii din 10 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău,

a c o n s t a t a t:

La 29 septembrie 2022, Uniunea Avocaților din Republica Moldova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Tatianei Melnicov, prin care a solicitat încasarea sumei de 9 350 lei, cu titlu de datorii la plata contribuțiilor avocatului în bugetul Uniunii Avocaților din Republica Moldova, a dobânzii de întârziere, calculate la data emiterii hotărârii și cheltuielile de judecată, în mărime de 280,50 lei.

Prin hotărârea din 28 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis acțiunea înaintată de Uniunea Avocaților din Republica Moldova.

S-a încasat în beneficiul Uniunii Avocaților din Republica Moldova de la Tatiana Melnicov suma de 9 630,50 lei, inclusiv 9 350 lei, cu titlu de datorie, și 280,50 lei, cheltuieli de judecată (f.d.27).

La 07 februarie 2023, Tatiana Melnicov a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 28 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat repunerea în termenul de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond ca fiind nefondată și ilegală cu modificarea acesteia (f.d.33).

Prin încheierea din 10 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de Tatiana Melnicov privind repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit apelul declarat de Tatiana Melnicov împotriva hotărârii din 28 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal (f.d.72-77).

La 31 mai 2023, Tatiana Melnicov, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 10 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea încheierii instanței de apel ca fiind ilegală și remiterea cauzei spre examinare la Curtea de Apel.

În motivarea cererii de recurs, recurenta a invocat dezacordul cu încheierea din 10 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, pe care o consideră ilegală și neîntemeiată, deoarece a depus cererea de apel în termenul legal instituit de legiuitor.

Subsecvent, în argumentarea concluziei enunțate, recurenta a notat că a aflat despre existența hotărârii contestate, întâmplător, la Oficiul Poștal, la data de 02 sau 03 februarie 2023, când funcționara oficiului a informat-o că Judecătoria Chișinău, sediul Centru, i-a expediat un plic la adresa mun. XXXXXX, str. XXXXXX, ap. XXX. Nu a primit actele de la instanța de judecată, deoarece locuiește la o altă adresă, și anume, în mun. XXXXXX, str. XXXXXX, apart. XXX.

La 06 februarie 2023, s-a adresat Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiindu-i eliberată hotărârea dispozitiv din 28 decembrie 2022, fapt confirmat prin recipisa semnată.

De altfel, recurenta a precizat că până la 06 februarie 2023, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, nu i-a comunicat despre inițierea procesului și existența hotărârii din 28 decembrie 2022, posibilitatea accesării acesteia pe portalul instanțelor de judecată, iar intimatul nu a probat faptul notificării ei, participanților la proces, prin internet.

Tatiana Melnicov a susținut că, la 07 februarie 2023, a depus cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii din 28 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în care a indicat că termenele de atac prevăzute de Lege nu au fost încălcate, totodată solicitând inclusiv și repunerea în termenul de apel.

Complementar, recurenta a indicat că deși, în luna aprilie 2023, a fost informată că dosarul civil se află la Curtea de Apel Chișinău, la materialele acestuia nu exista hotărârea motivată a primei instanțe, astfel fiind în imposibilitate de a întocmi apelul motivat și a-și apăra drepturile sale.

Susține că, deși la 05 mai 2023 Curtea de Apel Chișinău a recepționat probele sale prezentate în susținerea cerințelor cererii de apel, la adoptarea încheierii din 10 mai 2023, le-a ignorat, reținând datele din buletinul său vechi, valabil până în anul 2014, în care era menționată adresa sa anterioară, unde locuiește mama sa, care a și recepționat corespondența, semnând pe avizele de recepție din octombrie 2022, după care plecase peste hotarele țării, fără a o înștiința.

În continuare, invocând dispozițiile art.116, 117 din Codul de procedură civilă, recurenta a relevat că cererea de apel declarată după expirarea termenului prevăzut de lege este considerată ca fiind depusă în termen dacă instanța de judecată constată că tardivitatea a fost determinată de motive întemeiate. La caz, este evident faptul că tardivitatea a fost determinată de motive întemeiate, însă Curtea de Apel Chișinău, deși a avut toate condițiile pentru repunerea în termenul procedural de înaintare a cererea de apel, nefondat a respins această cerință.

În final, concluzionând, Tatiana Melnicov a opinat că a depus în termen cererea de recurs, întrucât a recepționat încheierea din 10 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, la 30 mai 2023, prin intermediul oficiului poștal.

Prin referința depusă la 26 iunie 2023, Uniunea Avocaților din Republica Moldova a solicitat respingerea ca neîntemeiată a cererii de recurs depusă de Tatiana Melnicov.

La 22 august 2023, Tatiana Melnicov a depus încă o cerere de recurs, invocându-se, în esență, aceleași motive expuse supra.

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 10 mai 2023 și expediată participanților la proces, prin intermediul oficiului poștal la 24 mai 2023, însă date privind notificarea acesteia Tatiane Melnicov la dosar lipsesc, iar recurenta în cererea de recurs a indicat că a recepționat-o la 30 mai 2023 (f.d.78).

Astfel, recursul declarat de Tatiana Melnicov, la 31 mai 2023, este în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Tatiana Melnicov întemeiat și pasibil de fi admis, cu restituirea spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Din conținutul recursului declarat de Tatiana Melnicov, rezultă că, recurenta nu este de acord cu încheierea din 10 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și restituit apelul, ca fiind depus tardiv.

La fel, s-a constatat că, pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a conchis că, apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelanta nu a prezentat motive întemeiate care ar justifica depășirea termenului de declarare a apelului.

În argumentarea concluziei enunțate, Curtea de Apel Chișinău a reținut că Tatiana Melnicov a recepționat încheierea din 07 octombrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, de acceptare în procedura cererilor cu valoare redusă a cererii de chemare în judecată depusă de Uniunea Avocaților din Republica Moldova împotriva sa cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, fiind astfel înștiințată despre existența litigiului pe rolul instanței de judecată, precum și termenul de examinare a acestuia, iar dispozitivul hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost pronunțat la 28 decembrie 2022, fiind expediat apelantei la aceeași dată, la domiciliul acesteia în mun. XXXXXX, str. XXXXXX, ap. XXX, indicat atât în cererea de chemare în judecată cât și buletinul acesteia (f.d.16), precum și publicat pe portalul web al instanțelor de judecată la data de 30 decembrie 2022. Apelanta însă, a declarat apel la data de 07 februarie 2023, cu depășirea termenului de declarare a apelului, iar la cererea de repunere în termen nu a anexat probe, care ar justifica repunerea în termenul de apel, fapt ce contravine dispozițiilor art.116, 118 din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră premature și nejustificate concluziile și soluția instanței de apel despre necesitatea respingerii

cererii Tatinei Melnicov privind repunerea în termenul de apel și restituirii cererii de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului legal de declarare.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă prevederile art.166 alin. (1) și (2) lit. c) din Codul de procedură civilă, care stipulează că oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept trebuie să depună în instanța competentă o cerere de chemare în judecată.

În cererea de chemare în judecată se indică: numele sau denumirea pârâtului, domiciliul ori sediul lui.

Articolul 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

La fel, instanța de recurs invederează și dispozițiile art.102 alin. (1) și (6) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

Citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces. Dacă persoana nu locuiește la adresa comunicată instanței, citația sau înștiințarea poate fi trimisă la locul ei de muncă sau la locul unde se află.

În conformitate cu art.105 alin. (1) și (6) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmâneze citația sau înștiințarea o va înmâna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmâneze destinatarului cât mai curând posibil.

De altfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că potrivit art. 38 alin. (1) și (4), 39 alin.(1) din Codul civil, domiciliul persoanei fizice este locul unde aceasta își are reședința obișnuită. Se consideră că persoana își păstrează domiciliul atât timp cât nu și-a stabilit un altul. Stabilirea sau schimbarea domiciliului nu operează decât atunci când cel care ocupă sau se mută într-un anumit loc a făcut-o cu intenția de a avea acolo reședința obișnuită. Dovada intenției rezultă din declarațiile persoanei făcute la autoritățile competente să opereze stabilirea sau schimbarea domiciliului, iar în lipsa acestor declarații, din orice alte împrejurări de fapt. Până la proba contrară, domiciliul sau reședința

temporară a persoanei fizice se prezumă că se află la locul menționat ca atare în buletinul de identitate sau, după caz, în alt act de identitate prevăzut de lege.

Materialele cauzei atestă că Uniunea Avocaților din Republica Moldova în cererea de chemare în judecată depusă la 29 septembrie 2022, a indicat adresa pârâtei Tatiana Melnicov în mun. XXXXXX, str. XXXXXX, apart. XXX, la care a anexat și copia buletinului de identitate al acesteia, valabil până la 02 iulie 2014, date cu care a operat prima instanța întru respectarea procedurilor de citare și comunicare a actelor, prevăzute de art.100 și art.102 din Codul de procedură civilă (f.d.1, 18, 24, 28).

Subsecvent, instanța de recurs relevă că Tatiana Melnicov și-a întemeiat cererea de repunere în termenul de apel, invocând faptul că reclamantul eronat a indicat în cererea de chemare în judecată adresa domiciliului pe str. XXXXXX, apart. XXX, mun. XXXXXX, deși, la data adresării în judecată cunoștea sau trebuia să cunoască adresa de domiciliu: mun. XXXXXX, str. XXXXXX, apart. XXX, mun. Chișinău, unde locuiește din anul 2007, motiv din care nu a cunoscut despre inițierea procesului civil împotriva sa și a omis termenul de contestare a hotărârii din 28 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. La adresa reală indicată este înregistrat și BIA „Tatiana Melnicova”, informație din Registrul cabinetelor avocaților și a birourilor asociate de avocați.

Analizând încheierea din 10 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs conchide că instanța ierarhic inferioară a respins cererea depusă de Tatiana Melnicov privind repunerea în termenul de declarare a apelului și a restituit apelul declarat de Tatiana Melnicov împotriva hotărârii din 28 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, fără însă să analizeze și să se expună asupra tuturor împrejurărilor invocate de apelantă în susținerea cererii și probelor prezentate.

Altfel, Curtea de Apel Chișinău a omis să verifice și să stabilească dacă informația cu privire la domiciliul Tatiane Melnicov, indicată de Uniunea Avocaților a Republicii Moldova în cererea de chemare în judecată a fost veridică, și dacă reclamantul reieșind din statutul juridic și posibilitățile de care dispune a depus toată diligența pentru a afla domiciliul pârâtei, valabil la data adresării în judecată, iar prima instanță a respectat procedurile de citare și comunicare a actelor, prevăzute de art.100 și art.102 din Codul de procedură civilă, ca ulterior să conchidă asupra întrunirii condițiilor art. 362 alin. (3) și art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă de către cererea de repunere în termenul de declarare a apelului depusă de Tatiana Melnicov.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiat argumentul invocat de Tatiana Melnicov, că instanța de apel nu a analizat argumentele și probele prezentate în susținerea cerințelor sale, la adoptarea încheierii din 10 mai 2023, reținând datele din buletinul de identitate, valabil până la 02 iulie 2014, cu referire la adresa domiciliului.

Prin urmare, instanța ierarhic inferioară, prin omiterea să-i răspundă la argumentele relevante pentru cererea de repunere în termen, i-a încălcat dreptul de a fi auzită.

Pornind de la respectarea dreptului la un proces echitabil, care include și dreptul de acces la justiție, garantat de art. 6 § 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, precum și dreptul la un remediu

efectiv conform art. 13 CEDO, circumstanțele relatate generează casarea încheierii contestate. În caz contrar, partea apelantă ar fi lipsită de posibilitatea de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, garantate atât de legislația națională, cât și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Completul de judecată consideră necesar de a cita ca fiind pertinente și prevederile art. 26 alin. (3), (4) din Codul de procedură civilă, în conformitate cu care instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei. Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Așadar, la rejudecarea problemei soluționată prin încheierea casată, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și supunând unui control riguros cele mai importante probleme ale cauzei, să emită o încheiere legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Tatiana Melnicov, urmează a fi admis, cu casarea încheierii din 10 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Tatiana Melnicov.

Se casează încheierea din 10 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Uniunea Avocaților din Republica Moldova împotriva Tatiane Melnicov cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău problema soluționată prin încheierea casată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

judecătorii

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc